

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta. Tarkoituksena on selkeyttää sähkön markkinahintaa koskevaa terminologiaa vastaamaan sähkömarkkinoiden kaupankäynnin siirtymää tunnin aikaväleistä varttitunnin aikaväleihin. Kyseessä olisi tekninen muutos, jonka tarkoituksena on selkeyttää lakia ja ehkäistä tulkintaepäselvyyksiä.

Lisäksi mahdollistettaisiin se, että preemiojärjestelmän mukaista tukea saavat sähkön tuottajat pääsisivät halutessaan pois tukijärjestelmästä. Siten kyseisille yrityksille tulisi mahdollisuus keventää hallinnollista taakkaansa ja myös Energiaviraston työmäärä voisi vähentyä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Yleistä	4
2.2 Syöttötariffijärjestelmä	4
2.3 Premiojärjestelmä	5
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Säännöskohtaiset perustelut	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset	7
5 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	9
5.1 Premiojärjestelmästä poistuminen	9
5.2 Varttimuutos	10
6 Lausuntopalaute	11
7 Lakia alemman asteinen sääntely	12
8 Voimaantulo	12
LAKIEHDOTUS	13
Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta	13
LIITTEET	15
RINNAKKAISTEKSTI	15
Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta	15
ASETUSLUONNOS	17
Valtioneuvoston asetus uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	17

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Sähkömarkkinoiden pörssikaupankäynnissä siirrytään 15 minuutin kaupankäyntijaksoon vaihteeltaisesti. Vuorokausimarkkinoilla siirtymä tuntimarkkinoista 15 minuutin markkinoihin tapahtuu tämänhetkisen aikataulun mukaan alkukesällä 2025. Vuorokausimarkkinoilla käydään päivittäin kauppaa seuraavan vuorokauden jokaiselle tunnille. Siirtymä tuntikaupankäynnistä varttikaupankäyntiin perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston (EU) sähkön sisämarkkinoista annetun asetuksen 2019/943 8 artiklaan, joka määrittelee vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla käytävää kauppaa.

8 artiklan 1 kohdan mukaan nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava markkinaosapuolten käydä sähkökauppaa mahdollisimman lähellä reaaliaikaa ja vähintään päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohtaan saakka. 8 artiklan 2 kohdan mukaan nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava markkinaosapuolille mahdollisuus käydä sähkökauppaa aikaväleillä, jotka ovat vähintään yhtä lyhyitä kuin taseselvitysjakso, sekä vuorokausimarkkinoilla että päivänsisäisillä markkinoilla. 8 artiklan 4 kohdan 1 alakohdan mukaan taseselvitysjakson on viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2021 oltava 15 minuuttia kaikilla suunnittelualueilla, paitsi jos sääntelyviranomaiset ovat myöntäneet poikkeuksen. Poikkeuksia voidaan myöntää ainoastaan 31 päivään joulukuuta 2024.

Energiaregulaattoreiden yhteistyövirasto ACER on linjannut, että vuorokausimarkkinoilla 15 minuutin tuotteet otetaan käyttöön samanaikaisesti kaikilla yhteenkytketyillä tarjousalueilla Euroopassa. Yhteinen käyttöönotto tarkoittaa, että kaikkien Euroopan siirtoverkonhaltijoiden ja sähköpörssien teknisten järjestelmien on oltava samanaikaisesti valmiina, jotta ne voidaan asianmukaisesti testata yhteisissä testeissä. Järjestelmäkehityksen teknisten haasteiden vuoksi suunniteltua käyttöönottoa on siirretty ja uudeksi käyttöönottoajankohdaksi on sovittu alkukesä 2025.

Muutos varttihinnoitteluun johtaa siihen, että uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010; jäljempänä *tuotantotukilaki*) tuntiinnoittelua koskeva terminologia ei ole enää ajan tasalla. Samalla tuotantotukilaissa on ilmennyt toinen päivitystarve liittyen tuotantotukilain premiojärjestelmään. Tukijärjestelmästä maksetut tuet ovat jääneet vähäisiksi.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman 20.6.2023 (Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58) mukaan hallituksen tavoitteena on liian sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Ohjelman mukaan hallitus sitoutuu siihen, että yritysten hallinnollinen taakka ei hallituskauden aikana kasva, sekä koko valtioneuvoston tasolla ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteeseen, jolla huolehditaan, että uutta sääntelyä esitettäessä velvoitteita kevennetään muualta. Lisäksi hallituksen säästöohjelman johdosta Energiavirasto on arvioinut toimintojaan, joista voitaisiin saada säästöjä.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkатыönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa Hankeikkunassa tunnuksella TEM129:00/2021¹.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yleistä

Tuotantotukilaissa säädetään valtion varoista uusiutuvilla energialähteillä tuotetusta sähköstä maksettavasta syöttötariffista ja tarjouskilpailun perusteella maksettavasta muusta tuotantotuesta. Lakiin sisältyy kaksi tukijärjestelmää: syöttötariffijärjestelmä ja preemiojärjestelmä.

Lain tarkoituksena on edistää sähkön tuottamista uusiutuvilla energialähteillä ja näiden energialähteiden kilpailukykyä sekä monipuolistaa sähkön tuotantoa ja parantaa omavaraisuutta sähkön tuotannossa. Järjestelmistä vastaa Energiavirasto.

Lain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1397/2010; jäljempänä *tuotantotukiasetus*).

2.2 Syöttötariffijärjestelmä

Syöttötariffijärjestelmässä sähkön tuottajalle, jonka voimalaitos on hyväksytty järjestelmään, maksetaan määräajan tukea sähkön tuotantokustannusten ja kyseisen energialähteen markkinahinnan tai vaihtoehtoisen polttoaineen kustannusten välisen erotuksen kattamiseksi. Voimalaitos voi olla tuulivoimala, biokaasuvoimala, metsähakevoimala tai puupolttoainevoimala. Tuotantotukilaissa käytetään käsitettä syöttötariffijärjestelmä, mutta varsinaisesti kyse on tuotantotukijärjestelmästä, jossa tukitaso on liukuva preemio. Tuen piiriin ei pääse enää uusia voimaloita. Tukia kuitenkin yhä maksetaan, koska sähkön tuottaja voi saada syöttötariffin enintään kahdentoista vuoden ajan siitä, kun oikeus syöttötariffiin alkaa. Syöttötariffia koskevia tukipäätöksiä (hyväksymispäätös syöttötariffijärjestelmään) on tehty vuosina 2011–2020.

Tuotantotukilain 23 §:n mukaan syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä tuulivoimalassa, biokaasuvoimalassa ja puupolttoainevoimalassa tuotetun sähkön tavoitehintaa on 83,50 euroa megawattitunnilta. Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan muuttuvaa tuotantotukea siten, että metsähakkeen käyttö polttoaineena yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa säilyy kilpailukykyisenä verrattuna turpeeseen.

Tuotantotukilain 24 §:n mukaan tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavaa sähkön tuotantoa on voimalaitoksen generaattorissa tuotettu sähkö, josta on vähennetty voimalaitoksen omakäyttölaitteiden kuluttama sähköenergia. Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä. Sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä

¹ <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM129:00/2021>

muuttuvaan tuotantotukeen niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

Tuotantotukilakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa avataan, miksi tukea ei maksettaisi niiden tuntien osalta, jolloin voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen. Hallituksen esityksessä arvioitiin, että tuulivoiman muuttuvat kustannukset ovat käytännössä olemattomat, joten tuulivoimalassa kannattaa tuottaa sähköä aina, kun se on mahdollista. Esityksessä todettiin, että jos tuulivoimaloita tai muuta tuettua sähkön tuotantoa rakennetaan Pohjoismaihin suuria määriä, voi sähkön markkinahinta ajoittain painua jollain markkinoiden osa-alueella negatiiviseksi. Tarkoituksena on ollut ohjata kytkemään tuulivoimalat pois päältä, kun voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta lähestyy nollaa. Johdonmukaisuussyistä samaa periaatetta sovellettaisiin myös muihin syöttötariffijärjestelmään hyväksyttyihin voimalaitoksiin.²

2.3 Preemiojärjestelmä

Tarjouskilpailuun perustuvassa preemiojärjestelmässä sähkön tuottajat ovat voineet osallistua tarjouskilpailuun. Energiavirasto on järjestänyt tarjouskilpailun kerran, vuonna 2018. Sähkön tuottajat tekivät kilpailussa tarjouksia siitä, millä preemiolla ja kuinka paljon ne olisivat valmiita tuottamaan sähköä. Järjestelmään hyväksyttiin 6:n sähkön tuottajan 7 eri hanketta. Kaikki ovat tuulivoimahankkeita. Preemion mukaista tukea maksetaan 12 vuoden ajan.

Preemion mukaisen tuen perusteena on 34 §:n nojalla voimalaitoksessa tuotettu sähkön määrä, josta on vähennetty voimalaitoksen omakäyttölaitteiden kuluttama sähköenergia. Preemion mukaisen tuen suuruus lasketaan tariffijakson aikana tuotetun, preemion mukaisen tuen perusteena olevan sähkön määrän, hyväksymispäätöksen mukaisen preemion ja sähkön viitehinnan 30 euroa megawattitunnilta mukaan. Tariffijakso on kolme kuukautta. Tarjouksessa on tullut ilmoittaa tariffijakso, josta tukiaika alkaa kulua. Tuki määräytyy preemion mukaisesti, kun voimalaitoksen sijaintipaikan kolmen kuukauden sähkön markkinahinnan keskiarvo on enintään yhtä suuri kuin sähkön viitehintaa. Preemion mukaista tukea alennetaan sähkön markkinahinnan keskiarvon ja viitehinnan erotuksella, kun markkinahinta on suurempi kuin viitehintaa, mutta pienempi kuin viitehinnan ja preemion summa. Tukea maksetaan enintään noin 3,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Tuotantotukilain 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan sähkön tuottajan, jonka voimalaitos on hyväksytty preemiojärjestelmään, on tuotettava preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen (jäljempänä myös ”hyväksymispäätös”) mukaisesta sähkön vuosituotannosta tukiajan ensimmäisen neljän vuoden jakson (*ensimmäinen tukijakso*) aikana keskimäärin vähintään 75 prosenttia ja seuraavien neljän vuoden jaksojen (*toinen ja kolmas tukijakso*) aikana keskimäärin vähintään 80 prosenttia.

Tuotantotukilain 36 §:ssä säädetään alituotantokorvauksesta, jota tuensaaja voi joutua maksamaan valtiolle tukeen oikeuttavan sähköntuotannon jäädessä liian alhaiseksi. Pykälän mukaan sähkön tuottajan on maksettava Energiavirastolle alituotantokorvausta siitä sähkön tuotannon määrästä, joka alittaa tukijakson aikana 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavan määrän. Alituotantokorvausta ei kuitenkaan ole maksettava niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen tai vajeus johtuu sähköverkonhaltijasta johtuvasta syystä, jos todentaja on varmentanut kyseessä olevan sähkön määrän ja vajauksen syyn. Energiavirasto tekee tukijakson päätyttyä päätöksen

² HE 152/2010 vp, s. 50.

alituotantokorvauksesta, jos sitä on määrättävä maksettavaksi. Sähkön tuottaja on velvollinen maksamaan alituotantokorvauksen vuoden kuluessa siitä, kun maksuvelvollisuutta koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi. Energiavirasto voi vapauttaa sähkön tuottajan alituotantokorvausta koskevasta maksuvelvollisuudesta siltä osin kuin 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisen velvollisuuden noudattamatta jättäminen on seurausta epätavallisista ja ennalta arvaamattomista olosuhteista, joihin niihin vetoavan sähkön tuottajan ei ole ollut mahdollista vaikuttaa sekä joiden seurauksia ei olisi voitu välttää kaikesta noudatetusta huolellisuudesta ja sähkön tuottajan viipymättä vireille panemista korjaavista toimenpiteistä huolimatta.

Tuotantotukilain 37 §:ssä säädetään premiojärjestelmää koskevien päätösten raukeamisesta, muuttamisesta, peruuttamisesta ja siirrosta. 37 §:n 3 momentin mukaan Energiavirasto voi peruuttaa premiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, jos: 1) sähkön tuottaja on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet voimalaitoksen premiojärjestelmään hyväksymistä koskevaan päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan; taikka 2) sähkön tuottaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tuotantotukilaissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka premiojärjestelmään hyväksymispäätöksessä tai seurantasuunnitelman hyväksymispäätöksessä annettua määräästä eivätkä asianomaiselle sähkön tuottajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Sähkön tuottajan ei ole nykyisin mahdollista hakea hyväksymispäätöksen peruuttamista tai muutoin vapautua omasta tahdostaan tukijärjestelmään liittyvistä velvoitteista.

3 Tavoitteet

Tavoitteena on saattaa tuotantotukilaki vastaamaan muutoksia, jotka johtuvat sähkömarkkinoiden kaupankäynnin siirtymisestä tunnin ajanjaksoista varttitunnin ajanjaksoihin. Tarkoitus on selkeyttää lain terminologiaa, jotta vältettäisiin tulkintaepäselvyydet siitä, miten syöttötariffiin oikeuttava sähkön tuotanto määritellään varttihintojen ollessa käytössä. Premiojärjestelmän osalta selkeytys on tarpeen, jotta vältetään tulkintaepäselvyydet siitä, miten maksettava alituotantokorvaus lasketaan varttihintojen ollessa käytössä.

Lisäksi tavoitteena on, että sähkön tuottajat voisivat halutessaan päästä pois premiojärjestelmästä siten, että ne vapautuisivat alituotantokorvauksen maksuvelvollisuudesta ja toisaalta valtio vapautuisi premiotuen maksuvelvollisuudesta. Tavoitteena on vähentää yritysten hallinnollista taakkaa, Energiaviraston työtehtäviä sekä valtion maksamia tukimaksuja.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Säännöskohtaiset perustelut

3 luku. Syöttötariffin maksaminen

24 §. *Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että käsite ”tunti” muutettaisiin muotoon ”markkina-aikayksikkö”. Muutoksen myötä sähkön tuotanto ei oikeuttaisi tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä markkina-aikayksiköiltä, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen. Markkina-aikayksiköllä tarkoitettaisiin tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o

714/2009 liitteen I muuttamisesta annetun komission asetuksen (EU) N:o 543/2013 2 artiklan 19 kohdan mukaisesti ajanjaksoa, jolle hinta on vahvistettu, tai lyhintä mahdollista kahden tarjousalueen yhteistä ajanjaksoa, jos niiden markkina-aikayksiköt eivät ole samat.

Selkeytys on tarpeen, koska jatkossa sähkön hinta vuorokausimarkkinoilla ei määrydy tunneittaan, vaan varttitunneittain. Käsitteen ”markkina-aikayksikkö” myötä Energiavirasto tarkastelisi sitä, onko markkinahinta negatiivinen, sen mukaan, millä ajanjaksolla vuorokausimarkkinoiden kauppaa on käyty, eli käytännössä onko käytössä ollut vartti- vai tuntihinta.

4 luku. **Tarjouskilpailuun perustuva premiojärjestelmä**

36 §. *Alituotantokorvaus ja sen maksaminen.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että käsite ”tunti” muutettaisiin muotoon ”markkina-aikayksikkö”. Muutoksen perusteet vastaisivat edellä 24 §:n perusteluissa todettua. Muutoksen johdosta Energiavirasto määritteli ne ajanjaksot, joilta alituotantokorvausta ei maksettaisi, sen mukaan, onko käytössä ollut tuntihinta vai onko jo siirrytty varttihintaan.

37 §. *Premiojärjestelmää koskevien päätösten raukeaminen, muuttaminen, peruuttaminen ja siirto.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin uusi 3 kohta, jonka mukaan Energiavirasto voisi peruuttaa premiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, jos sähkön tuottaja on tehnyt peruuttamista koskevan hakemuksen sekä maksanut alituotantokorvauksen ensimmäisen tukijakson osalta 36 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaisesti tai Energiavirasto on todennut, ettei alituotantokorvausta tule ensimmäisen tukijakson osalta maksettavaksi.

Peruuttaminen olisi uuden kohdan nojalla siis mahdollista vain sähkön tuottajan hakemuksesta. Kuitenkin Energiavirasto voisi tehdä päätöksen vasta, kun ensimmäinen tukijakso on päättynyt ja on ratkaistu, tuleeko alituotantokorvaus ensimmäisen tukijakson osalta maksettavaksi vai ei. Lisäksi jos Energiavirasto olisi päättänyt korvauksen maksuvelvollisuudesta, korvaus tulisi myös olla maksettu, ennen kuin peruutuspäätöksen voisi tehdä. Tukijaksolla tarkoitetaan 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tukiajan ensimmäisen neljän vuoden jaksoa. Lain 36 §:n 1 momentin mukaan sähkön tuottajan on maksettava Energiavirastolle alituotantokorvausta siitä sähkön tuotannon määrästä, joka alittaa tukijakson aikana 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavan määrän. 36 §:n 3 momentin mukaan Energiavirasto tekee tukijakson päätyttyä päätöksen alituotantokorvauksesta, jos sitä on määrättävä maksettavaksi. Sähkön tuottaja on velvollinen maksamaan alituotantokorvauksen vuoden kuluessa siitä, kun maksuvelvollisuutta koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi. Jos Energiavirasto toteaisi, ettei alituotantokorvausta tulisi maksettavaksi, riittäisi peruutuspäätökseen lisäksi vain tuensaajan hakemus.

Muutoksen johdosta sähkön tuottaja pääsisi pois premiojärjestelmästä siten, ettei sille enää voitaisi määrätä mahdollisia alituotantokorvauksia seuraavien tukijaksojen osalta, ja toisaalta Energiavirasto vapautuisi tuen maksuvelvollisuudesta. Energiaviraston tulisi peruuttamisesta koskevassa päätöksessä huolehtia siitä, että sähkön tuottajaa ja Energiavirastoa tuotantotukilain- ja asetuksen nojalla koskevien velvoitteiden sekä hyväksymispäätöksessä annettujen velvoitteiden päättymisajankohdat ovat selkeitä. Lähtökohtana kuitenkin olisi, että peruuttamispäätöksellä velvoitteet päättyisivät, joten sähkön tuottaja ei olisi enää oikeutettu tukeen ja toisaalta velvoitettu täyttämään tuotantotukilain ja hyväksymispäätöksen mukaisia velvoitteita.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Yleistä

Terminologinen muutos tunnin korvaamisesta markkina-aikayksiköllä on luonteeltaan tekninen, eikä sillä arvioida olevan taloudellisia kokonaisvaikutuksia. Muutoksen myötä joiltain ajanjaksoilta (tunti/vartti) tuen määrä voi tosin vähentyä ja joiltain kasvaa, mutta erojen arvioidaan kumoavan toisensa siten, että varttimuutoksen vaikutusten arvioidaan olevan tuensaajille neutraaleja. Lisäksi on huomioitava, että negatiiviset hinnat olisi joka tapauksessa laskettava jollakin uudella tavalla, kun vuorokausimarkkinat siirtyvät varttiin. Ehdotetulla lisäyksellä, jonka mukaan Energiavirasto voisi peruuttaa preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, olisi vähäisiä taloudellisia vaikutuksia ja vähäisiä viranomaisvaikutuksia.

Yritysvaiikutukset

Preemiojärjestelmän hyväksymispäätöksen peruutusmahdollisuus vaikuttaisi niihin kuuteen yritykseen, joiden tuotantolaitokset on hyväksytty preemiojärjestelmään³. Preemiojärjestelmässä maksettavan tuen määrä perustuu tarjouskilpailun voittaneiden yritysten tarjoamaan preemioon⁴, jos neljännesvuosilta laskettu sähkön keskimääräinen markkinahinta on viitehinta (30 €/MWh) tai sitä alhaisempi. Enintään tukea maksetaan noin 3,5 miljoonaa euroa vuodessa kaikille yrityksille yhteensä. Koska sähkön neljännesvuosittainen keskimääräinen markkinahinta on ylittänyt viitehinnan ja tarjotun preemion yhteissumman suurimman osan preemiojärjestelmän voimassaolosta, tukea on maksettu yhteensä ainoastaan noin 424 000 euroa koko järjestelmän olemassaolon aikana⁵. Ottaen huomioon, että tämä tukimäärä jakaantuu usealle yritykselle ja koskee useampaa vuotta, on yritysکوhtainen tukimäärä hyvin vähäinen. Kuitenkin yrityksille tulee järjestelmään kuulumisesta hallinnollista taakkaa, kuten kirjanpitovelvollisuus, selvitys sähkön tuotannosta tariffijaksoilla ja selvitystä koskevan todentajan varmennuksen hankkiminen. Yritysten tulee noudattaa hyväksymispäätöksen ehtoja 12 vuoden ajan, josta tulee niin ikään hallinnollista taakkaa.

Lisäksi sähkön tuottaja voi joutua maksamaan alituotantokorvausta Energiavirastolle, jos sähkön tuotanto jää alhaisemmaksi, kuin hyväksymispäätöksessä on määritetty. Päätöksiä alituotantokorvauksesta ei ole vielä tehty, koska asia tulee harkittavaksi ensimmäisen kerran vasta ensimmäisen, neljän vuoden pituisen tukijakson päätyttyä. Preemiojärjestelmään hyväksytyistä laitoksista kolmen valmistuminen myöhästyi siten, että osalla tukiajasta ei ole tuotettu sähköä, ja käytännössä alituotantokorvauksen maksuvelvollisuus tulee siten todennäköisesti Energiaviraston harkittavaksi. Alituotantokorvauksen potentiaaliset määrät voivat ensimmäiseltä tukijaksolta liikkua kymmenissä tai jopa sadoissa tuhansissa euroissa ja ylittää siten yritysten saamat tukimäärät. Ehdotuksen myötä poistuminen järjestelmästä olisi mahdollista vasta kun päätös alituotantokorvauksesta ensimmäisen tukijakson osalta olisi tehty, mutta ehdotuksen myötä yrityksille muodostuisi mahdollisuus välttää alituotantokorvaus seuraavien tukijaksojen osalta. Samalla poistuvien yritysten hallinnollinen taakka kevenisi, kun hyväksymispäätöksen perumisen myötä sähköntuottajan velvollisuudet järjestelmässä lakkaisivat. Toisaalta yritykset menettäisivät mahdollisuuden saada tukea järjestelmästä. Asia olisi kuitenkin yritysten päätettävissä, ja ne voisivat halutessaan jäädä järjestelmään.

³ <https://energiavirasto.fi/preemiojarjestelma>

⁴ 1,27–3,97 €/MWh.

⁵ Tilanne tammikuussa 2025.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Mikäli tuotantolaitoksia poistuisi preemiojärjestelmän piiristä, valtiolla ei olisi enää preemiotuen maksuvelvollisuutta näiden laitosten osalta. Tukea on maksettu tähän mennessä noin 424 000 euroa. Maksettavan tuen määrään vaikuttaa kuitenkin kulloinenkin sähkön hinta, minkä vuoksi on vaikea arvioida, millaiset menot tukijärjestelmästä olisi tiedossa tulevina vuosina ja siten, millainen säästö lakimuutoksesta voisi koitua. Enintään tukea voidaan maksaa noin 3,5 miljoonaa euroa vuodessa kaikille yrityksille yhteensä. Positiivisia vaikutuksia julkiseen talouteen olisi kuitenkin myös sitä kautta, että Energiaviraston preemiojärjestelmään liittyvä työmäärä vähenisi, mikäli yritykset hyödyntäisivät poistumismahdollisuutta. Toisaalta menetettävä mahdollisuus saada alituotantokorvauksia tulevilta tukijaksoilta voisi pienentää valtion saamia tuloja. On kuitenkin vaikea arvioida etukäteen ensimmäistä seuraavien tukijaksojen mahdollisia alituotantokorvauksia. Alituotantokorvauksia ei tule maksettavaksi, jos tuotannon määrä ei alita tuotantotukilain 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavaa määrää. Vaikka tuotantomäärä alittuisi, tuotantotukilain 36 §:n nojalla Energiavirasto voi vapauttaa sähkön tuottajan alituotantokorvausta koskevasta maksuvelvollisuudesta siltä osin kuin sähkön tuotantomäärää koskevan velvollisuuden noudattamatta jättäminen on seurausta epätavallisista ja ennalta arvaamattomista olosuhteista, joihin niihin vetoavan sähkön tuottajan ei ole ollut mahdollista vaikuttaa sekä joiden seurauksia ei olisi voitu välttää kaikesta noudatetusta huolellisuudesta ja sähkön tuottajan viipymättä vireille panemista korjaavista toimenpiteistä huolimatta. Mikäli Energiavirasto tekee tämän nojalla päätöksiä, on mahdollista, että potentiaalinen alituotantokorvausten määrä jää vähäiseksi tai jopa että alituotantokorvauksia ei tulla maksamaan ollenkaan.

Viranomaisvaikutukset

Mikäli tuensaajayritykset hyödyntäisivät preemiojärjestelmästä poistumismahdollisuutta, vähentyisi Energiaviraston työmäärä jonkin verran. Energiavirasto ei enää keräisi laitosten tuotantotietoja alituotantokorvauspäätöksiä varten, eikä sen tarvitsisi arvioida alituotantokorvauksen maksuvelvollisuuden syntymistä. Lisäksi Energiaviraston ei tulisi enää valvoa hyväksymispäätöksen noudattamista. Yritykset voivat nykytilanteessa hakea maksatushakemuksella tuen maksatusta, jos sähkön hinta on riittävän alhainen. Näitä hakemuksia ei enää tulisi järjestelmästä poistuvien yritysten osalta, jolloin niin ikään Energiaviraston työmäärä vähenisi. Preemiojärjestelmässä ei ole käytössä sähköistä asiointijärjestelmää vaan paperilomakkeet, minkä vuoksi muutosten vaikutus vähentäisi työmäärää suhteessa enemmän kuin muissa tukijärjestelmissä, jotka toimivat sähköisellä asiointilla. Kuitenkin preemiojärjestelmän ohjeistuksia ja lomakkeita on ylläpidettävä 12 vuoden tukiajan ajan, vaikka yksikin yritys jäisi järjestelmään. Siten vaikutukset Energiaviraston toimintaan olisivat muutoksen myötä vain vähäisiä tilanteessa, jossa vain osa sähköntuottajista poistuisi järjestelmästä. Mikäli kaikki yritykset poistuisivat järjestelmästä etuajassa, voitaisiin koko tukijärjestelmästä luopua ennakoitua aiemmin, jolloin vaikutukset Energiaviraston toimintaan olisivat suuremmat.

Terminologinen, varttihinnoitteluun liittyvä lakimuutos lisäisi Energiaviraston työmäärää jonkin verran lisääntyvän neuvontatarpeen vuoksi. Lisäksi valvonnan määrä voi hieman lisääntyä muun muassa koska varttihinnoittelun myötä aikasarjojen määrä nelinkertaistuu ja negatiivisia hintoja voi taten esiintyä enemmän. Aiheutuvat lisätyöt on mahdollista tehdä Energiaviraston nykyisellä henkilöstöllä.

5 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1 Premiojärjestelmästä poistuminen

Vaihtoehtona esitetyille muutoksille on ollut, ettei lakimuutoksia tehtäisi. Tällöin premiojärjestelmästä ei olisi mahdollista poistua. Edellä jaksossa 4.2 kuvattuja vaikutuksia ei syntyisi, joten järjestelmään kuuluville kuudelle yritykselle ei muodostuisi varmaa mahdollisuutta vapautua alituotantokorvauksista ensimmäisen tukijakson jälkeen, ja toisaalta valtiolle jäisi mahdollisuus saada alituotantokorvaukset, mutta toisaalta velvollisuus maksaa tukia. Yritysten hallinnollinen taakka ja Energiaviraston työmäärä pysyisivät ennallaan.

Toisena vaihtoehtona on arvioitu, että tukijärjestelmästä voisi päästä pois jo heti esitetyn lain voimaantultua, eli ennen sitä, kun alituotantokorvauksen maksuvelvollisuus on ratkaistu ensimmäisen tukijakson osalta. Tähän vaihtoehtoon ei ole kuitenkaan päädytty, koska alituotantokorvauksella on pyritty vähentämään haitallista tarjouskäyttäytymistä ja siten se on voinut osaltaan vaikuttaa siihen, mitkä yritykset ovat kilpailutuksen voittaneet. Siten alituotantokorvauksesta kokonaan luopuminen jälkikäteen asettaisi tarjouskilpailun voittaneet jälkikäteen muita tarjoajia parempaan asemaan.

5.2 Varttimuutos

Myös terminologisen, varttihinnotteluun liittyvän muutoksen vaihtoehto olisi, ettei muutosta tehtäisi. Tällöin tuotantotukilain kohdat, joissa puhutaan tunneista, joina sähkön markkinahinta on negatiivinen, jäisivät ennalleen, ja tulisi lain tulkinnan avulla ratkaista, mitä tunneilla tarkoitetaan, vaikka markkinahinta ei enää määräydy tunneittain. Energiavirasto voisi myös ohjeistaa, miten kohtia on uudessa tilanteessa tulkittava.

Syöttötariffin maksamiseen liittyvän lain 24 §:n 2 momentin mukaan sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen. 24 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tarkoituksena on ohjata kytkemään tuulivoimalat pois päältä, kun voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta lähestyy nollaa (HE 152/2010 vp, s. 50). Samoin premiojärjestelmää koskevan 36 §:n 1 momentin mukaan alituotantokorvausta ei kuitenkaan ole maksettava niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen tai vajeus johtuu sähköverkonhaltijasta johtuvasta syystä, jos todentaja on varmentanut kyseessä olevan sähkön määrän ja vajauksen syyn.

Vaihtoehtona tunti-sanatulkinnalle olisi ensinnäkin, että tunnilla, jona markkinahinta on negatiivinen, tarkoitettaisiin tuntia, jonka yksikin vartti on negatiivinen. On kuitenkin mahdollista, että tämä voisi johtaa tuensaajan kannalta huonompaan lopputulokseen kuin nykyisin, koska tunteja, jolloin yksikin vartti on negatiivinen, voi olla enemmän, kuin negatiivisia tunteja. Toisekseen tunti-sanatulkintaan voitaisiin tulkita tarkoittavan varttia, mutta tämä tulkinta ei vastaisi lain sanamuotoa.

Kolmas mahdollinen tulkinta olisi, että tunnilla tarkoitetaan neljän vartin keskiarvoa. Tämä tulkinta johtaisi kuitenkin siihen, että negatiiviselta vartilta voisi saada tukea. Tämä olisi vastoin EU:n valtiontukisääntelyä. Premiojärjestelmän valtiontukisääntelyn mukaisuus on täytetty noudattamalla komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (ns. ryhmäpoikkeusasetus) 42 artiklaa, joka koskee toimintatukea uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön käytön edistämiseen. Alkuperäisen 42 artiklan 7 kohdan mukaan tukea ei saa myöntää, kun hinnat ovat negatiivisia. Syöttötariffijärjestelmä on puolestaan notifioitu

valtiontukena komissiolle. Metsähaketta koskevan Euroopan komission valtiontukipäätöksen mukaan ”Suomi on vahvistanut, että edunsaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita eikä tukea makseta niiltä tunneilta, jolloin sähkön hinta on negatiivinen. Näin ollen toimenpide on suuntaviivojen⁶ 124 kohdan mukainen.”⁷ Kyseisissä Suuntaviivoissa valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 edellytetään, että toimenpiteitä toteutetaan sen varmistamiseksi, että sähköntuottajilla ei ole kannustinta tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla.

Tuotantotukilain lainkohtia voi siis uudessa varttihinnoitteluun perustuvassa tilanteessa tulkita usealla tavalla, joilla on eri seuraukset. Eri tulkinnat voisivat johtaa muun muassa tuensaajan kannalta epätoivottuun tilanteeseen tai EU:n valtiontukisääntelyn vastaiseen tilanteeseen. Tulkinnan liikkumavara muodostuisi varttikaupankäyntiin siirryttäessä joka tapauksessa liian suureksi, ja aiheuttaisi epäselvyyttä. Siksi valmistelussa ei ole päädytty vaihtoehtoon, jossa sääntely pidettäisiin ennallaan, vaan on katsottu, että lainkohtien selkeyttäminen on tarpeen.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella 7.11–5.12.2024 lausuntopalvelu.fi-verkkopalvelun kautta. Vastaus lausuntopyyntöön tuli kuudelta taholta, joista kolmella ei ollut lausuttavaa. Lausuntopyyntö ja siitä annetut lausunnot ovat saatavilla Lausuntopalvelu.fi-verkkopalvelussa.⁸ Lausunnon antoivat Energiavirasto, Suomen uusiutuvat ry ja valtiovarainministeriö. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja oikeusministeriö antoivat ilmoituksen, etteivät anna lausuntoa asiasta ja Fingrid Oyj totesi, ettei sillä ole lausuttavaa.

Energiavirasto ja Suomen uusiutuvat pitivät terminologista muutosta markkina-aikayksikköön kannatettavana. Jos muutos jätetään tekemättä, tämä voi Energiaviraston mielestä johtaa tulkintaepäselvyyksiin. Suomen uusiutuvat totesi, että on äärimmäisen tärkeää, että tariffi- ja premiojärjestelmien aikayksikkö on sama sähkömarkkinan kanssa. Valtiovarainministeriö ei ottanut lausunnossaan kantaa ehdotukseen.

Kaikki lausunnonantajat pitivät kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan premiojärjestelmästä pääsisi halutessaan pois. Energiavirasto totesi, että lain tavoitteet edistää uusiutuvan energian tuotantoa ja ilmastotavoitteiden saavuttamista on siltä osin täytetty, ettei poistumismahdollisuus vaikuta tavoitteiden toteutumiseen. Suomen uusiutuvat esitti lausunnossaan harkittavaksi myös kahta muuta lakimuutosta. Ensimmäisen ehdotuksen mukaan premiojärjestelmässä mukana pysyvien laitosten alituotantokorvaus rajattaisiin maksimissaan seurantajakson aikana saatuun tuen määrään siten, että alituotantokorvaus voisi korkeintaan olla toiminnanharjoittajan kyseisellä neljän vuoden tukijaksolla saama tuki. Muutos olisi Suomen uusiutuvien mukaan tarpeen, koska tuesta luopuminen ei välttämättä ole optimaalista, koska tuottajalle premiojärjestelmään kuulumisen voi tuoda selkänöjää rahoitusneuvotteluihin, vaikka tukea ei käytännössä koskaan maksettaisi. Toisekseen Suomen uusiutuvat ehdotti, että lain 36 §:ssä huomioitaisiin negatiivisten markkina-aikayksiköiden lisäksi kannattamattomat markkina-aikayksiköt, joita ei huomioitaisi alituotantokorvauksen määrittämisessä. Tällöin

⁶ Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020.

⁷ Valtiontuki SA.42218 (2015/N) – Suomi. Toimintatuki metsähakevoimaloille. Bryssel, 15.02.2016, C(2016) 976 final, kohta 48.

⁸ <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=266cf0b0-fd75-499a-b493-2b2de88c3fe2>

toiminnanharjoittajan tulisi perustella Energiavirastolle, miksi tuottaminen ao. markkina-aikayksikkönä olisi ollut kannattamatonta.

Valmistelussa arvioitiin Suomen uusiutuvien ehdotuksia, mutta ei päädytty tekemään niitä. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että preemiojärjestelmää koskevan muutoksen tavoitteena on osaltaan vähentää Energiaviraston työtehtäviä, mikä puoltaa mahdollisimman yksinkertaisia muutoksia, jotka eivät lisää Energiaviraston tehtäväksi tulevien erilaisten harkinnanvaraisten päätösten määrää. Toisekseen osiossa 5.1 esitetyllä tavalla alituotantokorvauksen maksuvelvollisuus on ollut olennainen osa tuotantotukimallia, joten ensimmäisen maksettavaksi tulevan korvauksen alentaminen tai siitä kokonaan poispääsy ei olisi tasapuolista ottaen huomioon muut tarjouskilpailuun osallistuneet.

Lisäksi Energiavirasto katsoi lausunnossaan, että ajankohta uuden lain voimaantulolle tulisi olla toimeenpanon selkeyden vuoksi 1.4.2025 lausuntokierroksella ehdotetun 31.3.2025 sijaan. Esityksen voimaantuloajankohtaa on muutettu.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Esitettyjä säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi valtioneuvoston asetuksella. Tuotantotukilain 25 §:n 5 momentin mukaan tarkempia säännöksiä syöttötariffista, sähkön ja päästöoikeuden markkinahinnoista, muuttuvan tuotantotuen laskentakaavasta sekä metsähakkeesta, josta tuotetusta sähköstä maksetaan alennettua tuotantotukea, voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Tämän valtuuden nojalla voitaisiin siis antaa tarkempia säännöksiä sähkön markkinahinnoista.

Tuotantotukiasetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan sähkön markkinahinnan keskiarvo määräytyy yhteispohjoismaisten sähkömarkkinoiden päivää edeltävän fyysisen sähkökaupan voimalaitoksen sijaintipaikan aluehinnan keskiarvon perusteella. Edelleen 1 momentin mukaan sähkön markkinahinnan keskiarvo lasketaan kutakin tariffijaksoa vastaavan kolmen kuukauden tuntihintojen aritmeettisena keskiarvona.

Vastaavasti kun olisi tarpeen tehdä sähkömarkkinoiden varttihinnoitteluun siirtymiseen liittyvät muutokset tuotantotukilakiin, olisi tarpeen tehdä muutos tuotantotukiasetuksen siihen kohtaan, jossa puhutaan tuntihinnoista. Luonnos tuotantotukiasetuksen 3 §:n muutokseksi on liitetty tämän hallituksen esitysluonnoksen liitteeksi. Ehdotetun luonnoksen mukaan sähkön markkinahinnan keskiarvo laskettaisiin kutakin tariffijaksoa vastaavan kolmen kuukauden sähkömarkkinoiden markkina-aikayksikköhintojen aritmeettisena keskiarvona.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.4.2025. Voimaantuloajankohdalla on merkitystä sähkön varttihinnoihin liittyvän aikataulun vuoksi. Vuorokausimarkkinoilla ollaan tämänhetkisen aikataulun mukaan siirtymässä varttihinnoihin alkukesästä 2025, joten ensimmäinen varttihinna voi ajoittua tariffijaksolle 1.4–30.6. Jos laki tulisi voimaan 1.4.2025, säästyttyisiin markkinahintoihin liittyvältä tulkintaongelmalta ja voimaantuloajankohta olisi selkeä, koska uusi tariffijakso alkaa 1.4.2025.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 24 §:n 2 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 37 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 §:n 1 momentti ja 37 §:n 3 momentti laissa 441/2018, seuraavasti:

24 §

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä. Sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä markkina-aikayksiköiltä, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

36 §

Alituotantokorvaus ja sen maksaminen

Sähkön tuottajan on maksettava Energiavirastolle alituotantokorvausta siitä sähkön tuotannon määrästä, joka alittaa tukijakson aikana 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavan määrän. Alituotantokorvausta ei kuitenkaan ole maksettava niiltä markkina-aikayksiköiltä, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen tai vajoaus johtuu sähköverkonhaltijasta johtuvasta syystä, jos todentaja on varmentanut kyseessä olevan sähkön määrän ja vajauksen syyn. Alituotantokorvaukseen velvoittavaan sähkön tuotannon määrään sovelletaan muutoin, mitä 34 §:n 1 momentissa säädetään premion mukaisen tuen perusteena olevasta sähkön tuotannon määrästä.

37 §

Preemiojärjestelmää koskevien päätösten raukeaminen, muuttaminen, peruuttaminen ja siirto

Energiavirasto voi peruuttaa preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, jos:

- 1) sähkön tuottaja on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet voimalaitoksen preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevaan päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan;
- 2) sähkön tuottaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka preemiojärjestelmään hyväksymispäätöksessä tai seurantasuunnitelman hyväksymispäätöksessä annettua määräystä eivätkä asianomaiselle

sähkön tuottajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen; taikka

3) sähkön tuottaja on tehnyt peruuttamista koskevan hakemuksen sekä maksanut alituotantokorvauksen ensimmäisen tukijakson osalta 36 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaisesti tai Energiavirasto on todennut, ettei alituotantokorvausta tule ensimmäisen tukijakson osalta maksettavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 23.1.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 24 §:n 2 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 37 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 §:n 1 momentti ja 37 §:n 3 momentti laissa 441/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

*Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen
oikeuttava sähkön tuotanto*

*Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen
oikeuttava sähkön tuotanto*

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä. Sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä. Sähkön tuotanto ei kuitenkaan oikeuta tavoitehintaan eikä muuttuvaan tuotantotukeen niiltä *markkina-aikayksiköiltä*, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen.

36 §

36 §

Alituotantokorvaus ja sen maksaminen

Alituotantokorvaus ja sen maksaminen

Sähkön tuottajan on maksettava Energiavirastolle alituotantokorvausta siitä sähkön tuotannon määrästä, joka alittaa tukijakson aikana 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavan määrän. Alituotantokorvausta ei kuitenkaan ole maksettava niiltä tunneilta, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen tai vajeus johtuu sähköverkonhaltijasta johtuvasta

Sähkön tuottajan on maksettava Energiavirastolle alituotantokorvausta siitä sähkön tuotannon määrästä, joka alittaa tukijakson aikana 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti tuotettavan määrän. Alituotantokorvausta ei kuitenkaan ole maksettava niiltä *markkina-aikayksiköiltä*, joina voimalaitoksen sijaintipaikan sähkön markkinahinta on negatiivinen tai vajeus johtuu sähköverkonhaltijasta johtuvasta

syystä, jos todentaja on varmentanut kyseessä olevan sähkön määrän ja vajauksen syyn. Alituotantokorvaukseen velvoittavaan sähkön tuotannon määrään sovelletaan muutoin, mitä 34 §:n 1 momentissa säädetään premion mukaisen tuen perusteena olevasta sähkön tuotannon määrästä.

syystä, jos todentaja on varmentanut kyseessä olevan sähkön määrän ja vajauksen syyn. Alituotantokorvaukseen velvoittavaan sähkön tuotannon määrään sovelletaan muutoin, mitä 34 §:n 1 momentissa säädetään premion mukaisen tuen perusteena olevasta sähkön tuotannon määrästä.

37 §

Premiojärjestelmää koskevien päätösten raukeaminen, muuttaminen, peruuttaminen ja siirto

37 §

Premiojärjestelmää koskevien päätösten raukeaminen, muuttaminen, peruuttaminen ja siirto

Energiavirasto voi peruuttaa premiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, jos:

1) sähkön tuottaja on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet voimalaitoksen premiojärjestelmään hyväksymistä koskevaan päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan; *taikka*

2) sähkön tuottaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka premiojärjestelmään hyväksymispäätöksessä tai seurantasuunnitelman hyväksymispäätöksessä annettua määräystä eivätkä asianomaiselle sähkön tuottajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Energiavirasto voi peruuttaa premiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen, jos:

1) sähkön tuottaja on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet voimalaitoksen premiojärjestelmään hyväksymistä koskevaan päätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan;

2) sähkön tuottaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka premiojärjestelmään hyväksymispäätöksessä tai seurantasuunnitelman hyväksymispäätöksessä annettua määräystä eivätkä asianomaiselle sähkön tuottajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen; *taikka*

3) sähkön tuottaja on tehnyt peruuttamista koskevan hakemuksen sekä maksanut alituotantokorvauksen ensimmäisen tukijakson osalta 36 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaisesti tai Energiavirasto on todennut, ettei alituotantokorvausta tule ensimmäisen tukijakson osalta maksettavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1397/2010) 3 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Sähkön ja päästöoikeuden markkinahintojen keskiarvo

Sähkön markkinahinnan keskiarvo määräytyy yhteispohjoismaisten sähkömarkkinoiden päivää edeltävän fyysisen sähkökaupan voimalaitoksen sijaintipaikan aluehinnan keskiarvon perusteella. Sähkön markkinahinnan keskiarvo lasketaan kutakin tariffijaksoa vastaavan kolmen kuukauden markkina-aikayksikköhintojen aritmeettisena keskiarvona.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .